

NOVA GORICA: Pogovor z Nedo Rusjan Bric, v. d. direktorice **SNG Nova Gorica**

Gledališče lahko povezuje narode

Prostor napolni s temperamentnim in prešernim primorskim duhom. Za to sproščenostjo pa je čutiti odločnost in odgovornost. Je radost, a ni veseljačenje. In če pogledamo njeno poklicno pot, je tudi trdo delo. Neda Rusjan Bric je bila dolgoletna članica igralskega ansambla Slovenskega mladinskega gledališča v Ljubljani, postala je tudi režiserka, pisateljica in predavateljica na Visoki šoli za umetnost Univerze v Novi Gorici; avgusta pa je sprejela nov izziv – imenovali so jo za v. d. direktorice Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica.

Vedno znova se vrača domov, na Goriško. In tudi v svojih gledaliških delih se loteva tem, povezanih s Primorsko. Za svoje avtorske predstave o aleksandrskih, bratih Rusjan in Simonu Gregorčiču je prejela novogoriško občinsko priznanje. Njena najnovejša predstava o Nori Gregor, svetovno znani igralki iz prve polovice 20. stoletja, ki se tudi dotika goriškega prostora, bo oživila na odru SNG Nova Gorica 25. septembra. Nora se je rodila v Gorici, se z družino preselila v Gradec, postala velika zvezda Burgtheatra na Dunaju, igrala v Berlinu, postala filmska zvezda, zažarela tudi v Hollywoodu ... dokler ni v njen svet posegla druga svetovna vojna. Njena zanimiva življenjska zgodba seže od blišča do bede.

Z **Nedo Rusjan Bric** je beseda tekla o tem, kako je raziskovala Norino življenje, zakaj je predstava v treh jezikih sosednjih narodov, ki so imeli konfliktno in napete odnose ... "Nisem tako naivna, da bi verjela, da lahko gledališče v hipu spremeni svet. Lahko pa spodbuja spremembe, naredi korak pri povezovanju nekdanjih sprtih narodov," pravi ustvarjalka, ki nabira moči s kolesarjenjem v naravi, glavo pa prevetri, ko z možem sedeta na motor.

► **Napisali ste dramsko besedilo o filmski zvezdi Nori Gregor in ga tudi postavili na oder - predstava z naslovom Nora Gregor - skriti kontinent spomina bo doživela premiero 25. septembra v SNG**

Nova Gorica. Kako ste našli Noro? Kdaj ste si rekli, to je zgodba za uprizoritev?

"Pred več kot dvema letoma sem od sta-

novske kolegice izvedela za filmsko igralko **Noro Gregor**, ki se je rodila v italijanski Gorici. Odkrila sem, da je to pravzaprav velika zgodba in da se je z njo ukvarjal že **Kinoatelj** iz Gorice, prvi pa jo je pred desetletji naključno odkril **Joe Valenčič**, sin slovenskih izseljencev iz Clevelanda, ki ustvarja dokumentarne filme. Pri zbiranju gradiva sta mi bila v veliko pomoč **Igor Devetak**, urednik Primorskega dnevnika in velik poznavalec **Nore Gregor**, ter **Christine Casapicola** z Dunaja, ki mi je pomagala do dokumentov v avstrijski prestolnici. Iz vsega gradiva (dokumenti, pisma, fotografije) smo s **Kinoateljem** pripravili potovalno razstavo, ki bo na ogled tudi ob premieri predstave v novogoriškem gledališču."

► **Predstavo ustvarjate v SNG Nova Gorica v mednarodni koprodukciji s Slovenskim mladinskim gledališčem Ljubljana, Schauspielhaus Graz (Avstrija), Il Rossetti - Teatro Stabile del Friuli Venezia Giulia (Italija).** V njej se prepletajo jeziki treh sosednjih narodov (prevedeni z nadnapisi), ki so v zgodovini imeli konfliktno in napete odnose. Zdaj bomo lahko Slovenci, Italijani in Avstrijci sedeli drug ob drugem in se ozrli na skupno zgodovino.

"V zgodbi o Nori se kaže tudi, kako družbene okoliščine vplivajo na posame-

znika in popolnoma spremenijo njegovo življenje. Njeno življenje so krojile tudi politične spremembe; rodila se je v avstrijski družini v Gorici, ko je ta še spadala v Avstro-Ogrsko monarhijo. V mestu so živeli različni narodi, slišalo se je štiri jezike (nemško, italijansko, slovensko, furlansko), Slovenci smo imeli slovensko šolo, banko, zbornico ... Različne kulture sicer niso bile povsem enakopravne, a so relativno dobro sobivale. Po vojni, ko so Gorico pripojili Italiji, je avstrijska manjšina izgubila veliko pravic, celo vrednost avstroogrške krone so pri menjavi enostavno razpolovili. Večina družin je tako bila prisiljena oditi v Avstrijo. Tudi družina Nore Gregor se je preselila v Gradec, od koder je bila njena mati. Prav zato sem v predstavi uporabila tri jezike in tako simbolično povežala tri narode, ki imajo za sabo burne odnose. V predstavi se pravzaprav prepletata dve zgodbi - ena je zgodba Nore Gregor, ki se dogaja na odru, druga pa je zgodba iz današnjega časa o novinarju, zamejskem Slovencu, ki raziskuje Norino življenje, hkrati pa odkriva tudi svoje korenine; ta zgodba je prikazana v filmu."

► **Film, ki dopolnjuje odrsko zgodbo, ste pri svojih režijah v preteklosti že uporabili. Bi po vaše moralo biti gledališče bolj odprto za sodobne multimedijske pristope?**

"Odrsko igro in film sem združila v predstavi predvsem zato, ker sem na ta način lahko ustvarila dve vzporedni zgodbi - eno iz preteklosti in drugo iz sedanjosti. Pri predstavi o Nori Gregor pa je filmski del pomemben tudi s praktičnega vidika - tako v predstavi lažje sodelujejo igralci iz Avstrije in Italije. V gledališču se ne smemo bati novih prijemov, pomembno pa je, kako jih uporabljamo - samo zaradi forme ali so povezani z vsebino. Kot, na primer, golota na odru - če je povezana z vsebino, je skoraj ne opaziš, če pa jo uporabimo zaradi spektakla, nima pomena in je odveč."

► **Tudi v svojih prejšnjih predstavah o aleksandrinkah, bratih Rusjan in Simonu Gregorčiču oživljate primorske zgodovinske osebnosti in dogodke ...**

"Da, zanima me, od kod smo prišli. Ko vidimo, kaj vse nosimo s sabo, se lahko zavemo, kje smo, kaj smo in zakaj smo tukaj. Vse to me pa zanima predvsem zato, da bi si morda znali odgovoriti, kam naj gremo. Nacionalizem, zapiranje in podobno gotovo niso pravi odgovor na to vprašanje. Zdi se mi, da drža znan rek: narod, ki pozablja svojo zgodovino, jo mora ponavljati. Na neki način je naše življenje posledica dogodkov zadnjih stotih let, predvsem dogajanja po 2. svetovni vojni. Vesela sem, da se stvari spreminjajo; predvsem odnos Italijanov do nas. Moramo

pa se zavedati, da smo včasih tudi mi nestrpni do sosedov in da se bo odnos izboljšal šele, ko bomo oboji pripravljeni narediti korak drug proti drugemu."

► **Mednarodna koprodukcija z gledališči iz Gradca, Trsta in Ljubljane. Ni preprosto voditi tako veliko in raznoliko skupino ustvarjalcev.**

"Res ni bilo preprosto, a z dobro zamišljeno zgodbo, temeljitimi pripravami, tudi jasno finančno shemo, nam bo uspelo. Partnerje je treba prepričati in navdušiti, da se zavzamejo za projekt. Poleg sodelujočih gledališč sem pritegnila k projektu tudi ljubljansko Kinoteko; Kinoatelje in Univerza v Novi Gorici bosta pripravila razstavo o Nori Gregor, sodelovali bomo tudi z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije ... Gre za celosten projekt in s partnerji si želimo sodelovati tudi v prihodnje. Poiskali bomo zgodbe, ki so zanimive in nas povezujejo."

► **V gledališču ste prehodili pot od šepetanke do igralka, režiserke in pisateljice. Avgusta letos ste postali v. d. direktorice gledališča. Ste ta razvoj načrtovali?**

"V mladosti sem si želela le postati igralka. Nikoli si nisem mislila, da bom tudi režiserka ali avtorica besedil. Vse drugo je prišlo samo. Nič pa se ni zgodilo čez noč. Avtorica besedil sem postala zato, ker sem želela na odru obuditi zgodbo o aleksandrinkah, a nisem naletela na nikogar, ki bi se bil pripravljen spustiti v to, zato sem se ga lotila sama. Delala sem iz srca in predstava, ki smo jo ustvarili z minimalnimi sredstvi, je bila uspešna. Odločila sem se, da ustvarim še kakšno, obenem sem dokončala podiplomski študij režije, kasneje so me povabili še k režiji proslav in prireditvev (denimo Prešernova prireditvev v Gallusovi dvorani v Cankarjevem domu, odprte prenovljene ljubljanske opere, 100 let Borisa Pahorja v Trstu ...). Sem človek, ki novim izzivom ne reče 'ne' - če seveda čutim, da lahko nekaj izpeljem in prispevam kaj dobrega."

► **Kakšno vodenje gledališča okrepi ustvarjalnost in utrdi ugled?**

"Najpomembnejše je, da so ljudje znotraj hiše povezani, da se vsak čuti del skupne zgodbe in da je slišan. Brez tega ne gre, je tako, kot da bi hotel napisati roman, a nimaš abecede. Le povezani smo močni in lahko spreminjamo stvari na bolje ter gremo v svet. Želim si okrepiti sodelovanje s sosednjo Gorico. Tako kot smo mi ob meji na robu svoje države, so tudi oni ob robu Italije. In če bomo vsak pri sebi končno zares odstranili to mejo, lahko spet postanemo močan center. Nacionalno gledališče mora v tem okolju prispevati k 'odprtju glave in src'. Saj predsodki se pri ljudeh že počasi topijo, sodelovanje pa moramo vzpostaviti tudi institucije." (dp)

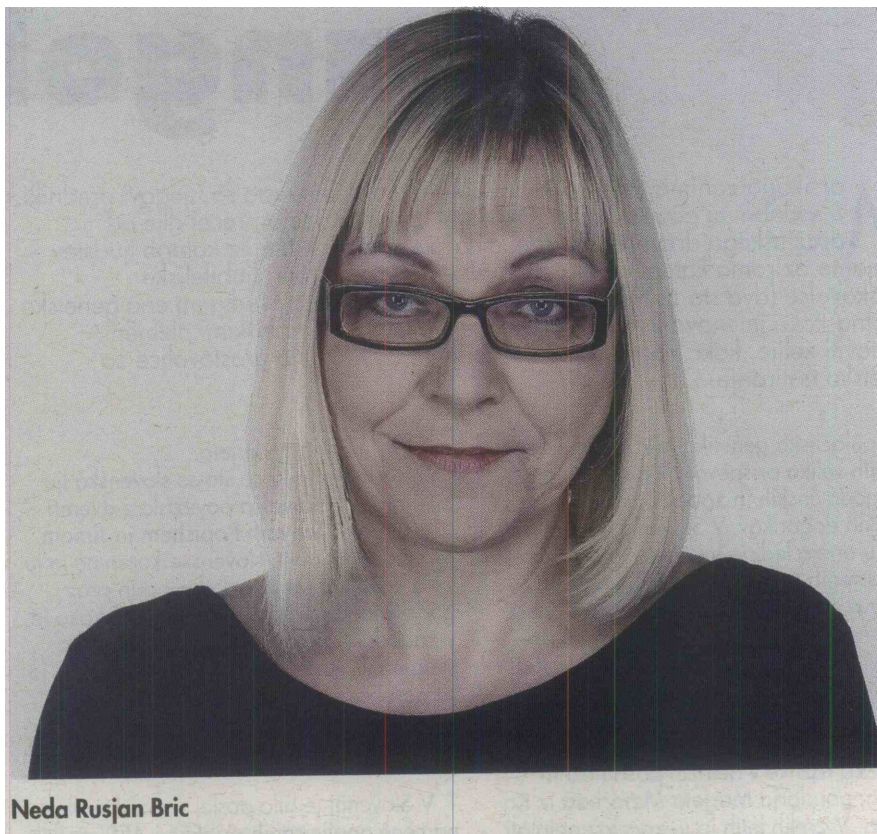
Page: 4

Reach: 99000

Country: SLOVENIA

Size: 876 cm2

3 / 4

SNG | NOVA GORICA

PRIMORSKA KOMEDIJA NA PROSTEM

Iztok Mlakar **SLJEHRNIK**

Režiser **Vito Taufer**

NED, 14. 9., ob 20.00, dvorišče Dvorca Coronini, Šempeter pri Gorici. V primeru dežja bo predstava na velikem odru SNG Nova Gorica.

PREMIERA na malem odru

Lyman Frank Baum **ČAROVNIK IZ OZA**

Pravljичni muzikal

Avtor priredbe in režiser **Miha Golob**

Znana zgodba o deklici Doroteji je pravzaprav zgodba o odraščanju in pogumu, da zaupamo in verjamemo vase. Predstava je namenjena pa je otrokom od približno 8 do 13 let, gotovo pa bo prevzela tudi odrasle.

PREMIERA PET, 12. 9., ob 18.00. Mali oder.

PREMIERA na velikem odru

Neda R. Bric

NORA GREGOR – SKRITI KONTINENT SPOMINA

Dokumentarna fikcija

Režiserka **Neda R. Bric**

Koprodukcija s SMG Ljubljana, Schauspielhaus Graz (Avstrija) in Il Rossetti – Teatro Stabile del FVG (Italija)

Predstava govori o slavni igralki 20. stoletja Nori Gregor. Rodila se je v Gorici, se z družino preselila v Avstrijo, postala gledališka in filmska zvezda, zažarela je tudi v Hollywoodu ... Njena življenjska zgodba spregovori tudi o zapletenih odnosih med tremi sosednjimi narodi in vplivu velikih družbenih sprememb, ki krojijo usode ljudi. V predstavi slišimo tri jezike, opremljene z nadnapisi.

PREDPREMIERA SRE, 24. 9., ob 20.00.

PREMIERA ČET, 25. 9., ob 20.00. PONOVI TEV

PET, 26. 9., in ČET, 9. 10., ob 20.00. Veliki oder.

GOSTUJEJO

William Shakespeare **OTHELLO**

Tragedija, režiser **Jernej Lorenci**

Gostuje Mestno gledališče ljubljansko

Uspešna predstava Othello poleg ljubezni in ljubosumja obsega tudi zaupanje, zvestobo, izdajstvo, hinavščino, povzpetništvo, predsodke.

PET, 3. 10., ob 20.00. Veliki oder.

Neil Simon **GOVORICE**

komedija zmešnjav, režiser **Jaka Andrej Vojevec**

Gostuje SLG Celje

NED, 12. 10., ob 17.00. Veliki oder.

ZA NAJMLAJŠE

GLEDALIŠKA IGRALNICA

Vodi igralka Medea Novak. Za otroke od 5 do 10 let.

SOB, 27. 9., ob 10.30.

VPIS ABONMAJEV

• abonmaji za odrasle

abonma **PREMIERA** in redni abonmaji **SREDA, ČETRTEK, PETEK** in **SOBOTA**, abonma **VELIKI ODER**, abonma **MALI ODER**, abonma **NEDELJA POPOLDAN**, abonma **KONTO**, abonma **NEDELJSKA GLEDALIŠKA SREČANJA**

• abonmaji za otroke

abonma **MALI POLŽEK**, abonma **VELIKI POLŽEK**, abonma **GLEDALIŠKE IGRALNICE**

Abonma je cenovno najbolj ugodna pot do gledališke predstave! Pri rednih abonmajih si lahko ogledate predstavo za 9 €, kar je samo polovica cene vstopnice v redni prodaji.

Blagajna gledališča: **05 335 22 47.**

blagajna.sng@siol.net, www.sng-ng.si